

2026-06-10
Yttrande
Dnr KN2026/00215

Klimat- och Näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.nm@regeringskansliet.se

Remissvar över skrivelsen Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Kemisk Tekniska Företagen, KTF, tackar för möjligheten att svara på remissen.

KTF:s hållning om ett utökat producentansvar EU:s reviderade avloppsdirektiv sammanfattad i punktform:

- Kosmetikasektorn vill dela ansvaret för att hantera föroreningar i vattnet, men på ett rättvist sätt genom en sann princip om att förorenaren betalar, vilken är inskriven i *artikel 191.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt*
- Kosmetikasektorn vädjar till EU-kommissionen och regeringar att revidera nuvarande UWWTD så att regelverket blir rättvist
- Kosmetikasektorn bedömer att Sverige riskerar att hamna i en situation av underfinansiering av utbyggnad av kvartär vattenrening enligt förslaget då endast producenter av läkemedel och kosmetika ska betala för sin del, inte för andra sektors mikroföroreningar
- Kosmetikasektorn kritiserar upplägget i UWWTD om betalningsansvar eftersom det (idag) saknas tydlighet om vilka ämnen som är mikroföroreningar, och att man därmed inte vet vilka ämnen man kan formulera bort för att miljöanpassa sina produkter
- Kosmetikasektorn kritiserar att EU-kommissionen (och senare medlemsstaterna) lägger en orimlig börda på företag endast i två sektorer när vi vet att andra sektorer också bidrar till föroreningar i avloppsvattnet. Detta dessutom i osäkra tider när det brådskar att stödja europeisk industris konkurrenskraft

- Kosmetikasektorn menar att om Sverige genomför direktivet så måste det tillse att alla berörda sektorer, enligt principen om att förorenaren betalar, betalar för (behovsprövd) utbyggnad av kvartär rening av mikroföroreningar på ett proportionerligt, effektivt, och tillräckligt sätt för en långsiktig lösning
- Kosmetikasektorn vill logiskt se en harmoniserad syn inom EU på vilka ämnen som är att betrakta som mikroföroreningar, för en gemensam lösning på utmaningen och för att undvika fragmentering inom EU. Detta är förstås speciellt viktigt för företag som agerar på flera marknader. Vi ser EU:s Joint Research Centers JRC lista över ämnen som ”normalt” förekommer i avloppsvatten som den enda rimliga utgångspunkten för en samsyn. Listan har också varit utgångspunkt i antagandet av UWWTD

Sammanfattande kommentarer - KTF:s grundläggande principer om ansvar inom ett utökat producentansvar om rening av avloppsvatten ifrån tätbebyggelse

KTF kan endast tillstyrka ett genomförande i Sverige av EU-direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse om detta görs med en sann princip om att förorenare betalar.

Vad är en producent inom ramen för UWWTD? KTF menar att en producent är den som,

- oavsett sektor (alla sektorer vars produkter etc innehåller eller ger upphov till mikroföroreningar, ej endast de som nämns i bilaga 3),
- på den svenska marknaden med avsikt eller inte (t.ex. distanshandel mot svenska konsumenter. Se även nedan) släpper ut,
- enligt en harmoniserad rättssäker definition av mikroföroreningar (se Specifika kommentarer 1.3),
- produkter som innehåller, eller ger upphov till sådana mikroföroreningar.

Producenten har endast producentansvar för de mikroföroreningar, som härrör från de produkter som de släpper ut på marknaden och från restprodukter från dessa produkter, och som kräver kvartär rening för att avlägsnas.

Detta exkluderar därmed ämnen som är bionedbrytbara (UWWTD, artikel 9.2.b) eller ämnen som över huvud taget inte når reningsverk via avloppsvattnet. Exempel på det senare kan vara flyktiga ämnen via t.ex. sprejapplikationer eller sådana som hanteras i slam.

Alla ska med: KTF yrkar på att Sverige och EU:s medlemsstater ska säkerställa att alla förorenare som bidrar till mikroföroreningar enligt definitionen ovan, rättvist inkluderas i EPR, i linje med EU:s princip om att *förorenaren betala*. Alla producenter ska stå för kostnaderna i

proportion till den förorening de orsakar. Alla branscher som bidrar till den totala mängden mikroföroreningar ska således bidra från start. UWWTD möjliggör förvisso att utvidga omfattningen (bl.a. bilaga 3) av **EPR innan, men** senast den 31 december 2033. KTF menar att denna utvärdering och utvidgning måste tidigareläggas.

Om endast två sektorer initialt omfattas av **EPR**, så minskar incitamenten för producenter från andra sektorer att anpassa sina produkter till kraven i UWWTD., Samtidigt missgynnas dessa två sektorer av ökad administrativ börda samt ett flertal andra möjliga negativa konsekvenser, både för producenten och konsumenten. Framförallt riskerar utbyggnad och drift av avancerad avloppsvattenrening att bli kraftigt underfinansierad, givet att producenterna av läkemedel och kosmetiska produkter hävdar en sann princip om att förorenaren ska betala för sin del men inte för andras förorening.

Definitioner: KTF ser det som absolut nödvändigt att fastställa att krav om administration inom det utökade producentansvaret ska kopplas till mikroföroreningar och inte till det vaga "ämnen" eller t.o.m. produkter.

Vilka produkter omfattas?: Producentansvaret ska utgå ifrån behov av kvartär rening av mikroföroreningar, oavsett vilka produkter etc som dessa härrör från.

Oberoende fakta: KTF ställer sig kritiskt till att Sverige i remissförslaget inte har uppmärksammat de efter direktivets antagande tillkomna oberoende studier som tydligt visar på att antagandena i direktivet är gravt felaktiga avseende tillskrivning av ämnen (och "toxic load") till kosmetiska produkter:

- De oberoende analyserna är utförda av DHI, ECT Oekotoxikologie, Ricardo samt Cosmetics Europes egen verifiering. Samtliga visar genomgående att ämnen i kosmetiska produkter utgör en marginell källa till "toxic load" i avloppsvatten från tätbebyggelse. Utifrån realistiska antaganden om "huvudsaklig användning" uppgår andelen från kosmetiska produkter till c:a 1 till 2 %, dvs ungefär 15 gånger lägre än de 26 % som EU-kommissionen utgår ifrån. Även vid ett mycket konservativt scenario, där kosmetika tillskrivs hälften av påverkan för varje granskad substans som har flera användningsområden, hamnar andelen på cirka 4,29 % – fortfarande flera gånger lägre än 26 %. (Samlade källor på EU:s kosmetikaindustriorgan Cosmetics Europe sida om studierna: [Unpacking Flawed Data behind UWWTD - Cosmetics Europe](#)).

Utökat producentansvar ska endast kopplas till kvartär rening: **EPR**-system ska vidare endast ansvara för kostnader som direkt kopplas till deras uppdrag att bidra till rening av mikroföroreningar. Det innebär att de bara ska täcka kostnader för kvartär rening, datainsamling om produkter på marknaden och andra kostnader som krävs för att uppfylla producentansvaret. Alla andra kostnader för avloppsreningsverk – såsom personal, lokaler,

utrustning, energiförbrukning och framtida energiomställning, men även myndighets administration, budget, eller kampanjarbete eller annan publik information – ska uttryckligen exkluderas från EPR-systemens ekonomiska ansvar.

Svensk kosmetikaindustris konkurrenskraft: Sverige ska i antaganden om ny eller reviderad lagstiftning tillse att industrins konkurrenskraft stärks och att lagstiftning proportionell och anpassad för sitt syfte. Det finns en uppenbar risk i implementeringen av UWWTD i svensk lag att ekonomiska aktörer istället avkrävs en ökad administrativ börda.

Tillgänglighet: effekten av implementeringen av UWWTD får inte äventyra tillgänglighet, tillgång eller prisvärdhet för kosmetiska produkter. KTF ser en uppenbar risk för dramatiska konsekvenser både för producenter (ytterst upphörande av verksamhet), för konsumenter (utbud, prisnivåer) och ytterst för samhället (folkhälsa, välbefinnande, skatteintäkter etc).

Specifika kommentarer

KTF har valt att lämna specifika kommentarer på specifika delar av förslagen (kapitel 1.) samt på förslagen under kapitel 7 t.o.m. 9.

1.3 Förslag till förordning (2027:000) om avloppsvatten från tätbebyggelse, 1 kap.

Ordförklaringar och tillämpningsområde

Här följer KTF:s förslag på faktorer som bör inkluderas i definitioner av ett par centrala begrepp för att uppnå en rättvis, icke-diskriminerande lagstiftning om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.

Producent: KTF menar att en producent är den som, oavsett sektor, på den svenska marknaden med avsikt eller inte släpper ut, enligt en harmoniserad, rättssäker definition, mikroföroreningar, produkter som innehåller eller ger upphov till sådana mikroföroreningar, och där dessa via avloppsvatten når reningsverk men passerar reningssteg 1-3 utan att renas, d.v.s. vilka kräver avancerad rening via utbyggnad av ett fjärde reningssteg.

Mikroförorening: KTF menar att följande faktorer definierar om ett ämne kan vara en mikroförorening:

- Den aktuella produkten (innehållande eventuella mikroföroreningar) måste vid normal användning hamna i avloppsvattnet

- Vetenskaplig litteratur erkänner det aktuella ämnet som en mikroförorening. En logisk startpunkt för en sådan förteckning av ämnen är den som EU-kommissionen själva använt, d.v.s. enligt JRC:s rapport *Water quality in Europe: effects of the Urban Wastewater Treatment Directive* (Pistocchi et al) ¹
- Ämnet är ett organiskt ämne (reningssteg 4 kan inte hantera oorganiska ämnen)
- Ämnet är faroklassificerat enligt definition i UWWTD
- Ämnet är inte flyktigt
- Ämnet är inte lösligt
- Ämnet tillhör en ämnesklass med ämnen som troligen inte är bionedbrytbara
- Ämnet är inte snabbt bionedbrytbart

1.4 Förslag till förordning (2027:000) om producentansvar för rening av avloppsvatten från tätbebyggelse

Producenter ska lämna uppgifter till avloppsproducentansvarsorganisationen

18 § En producent eller det utsedda ombudet är skyldiga att årligen senast den 31 mars per produktslag förse den avloppsproducentansvarsorganisationen som producenten anlitat eller själv tillhandahållit med uppgifter om

1. Ordet ämnen ska bytas ut mot ordet mikroföroreningar, då det är dessa som är av intresse för kvartär rening. Dessutom skulle det leda till ökad administration, och risk för avslöjande av skyddad information att sända in kompletta produktformuleringar. Total mängd mikroförorening är det som ska avses med kravet. Ordet yrkesmässig verksamhet är otydligt. Istället ska fokus vara utsläppande på marknaden, men se 2.
2. **Kravet i denna punkt ska ersätta kravet i 1. eftersom det är denna rapportering som är relevant, alltså "ger upphov till mikroföroreningar i avloppsvatten".**
3. KTF ifrågasätter vad förslaget menar med "farlighet i vattnet".
4. Detta är ytterligare ett förslag som riskerar att leda till massiv administrativ börda. Varför skulle beslutet inte fattas efter att denna datauppsättning har skickats in,

¹ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC115607>

baserat på de rapporterade volymerna och data om biologisk nedbrytning? Detta innebär i praktiken att varje enskild producent först skickar in alla data för undantag, väntar på dem och sedan skickar in alla data med undantagen igen.

En avloppsproducentansvarsorganisations ansvarsområde

20 § *En avloppsproducentansvarsorganisation ansvarar för att*

KTF menar att punkterna under 20 § måste förtydligas med våra tillägg enligt nedan, d.v.s. de understrukna meningarna.

1. *finansiering av investerings- och driftskostnader för den relativa kapaciteten hos den kvartära reningen som krävs för de mikroföroreningar som de deltagande producenterna släpper ut i de avloppsreningsverk som omfattas av krav på kvartär rening enligt förordningen (2027:000) om avloppsvatten från tätorter,*
2. *finansiering av investeringskostnader som krävs för att upprätthålla funktionen och kapaciteten hos den kvartära anläggningens relativa kapacitet som krävs för de mikroföroreningar som de deltagande producenterna släpper ut,*
3. *finansiering av övervakning av den rening som avses i punkt 1,*
4. *finansiering av administrativa kostnader som verksamhetsutövaren har för den relativa kapaciteten hos den kvartära reningen av avloppsvatten vid avloppsreningsverk som krävs för de mikroföroreningar som de deltagande producenterna släpper ut,*

Producentavgifter

23 § *Vid beräkning av en producentavgift enligt 22 § ska avgiften bestämmas i förhållande till*

1. *mängden ämnen som ingår i de humanläkemedel och kosmetiska produkter som omfattas av 4 § 1-2 och som producenten släpper ut på marknaden, och*

KTF menar att detta är ett olämpligt mått. Mängden mikroföroreningar är vanligtvis inte den avgörande faktorn för reningskostnader; i de flesta fall är det volymen renat vatten som i stort sett inte är relaterad till MP-belastningen. Det är avloppsreningsverkens operatörers skyldighet att fastställa kostnadsdrivare, och sedan upp till PRO att beakta dessa.

2. *Enligt en tidigare kommentar, ovan: vad innebär "farlighet i avloppsvatten"?*

25 § *Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om hur en avloppsproducent ansvarsorganisation, när den beräknar producentavgiften enligt 22 §, ska ta hänsyn till ämnens farlighet i avloppsvatten.*

Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska Naturvårdsverket höra berörda myndigheter.

KTF menar att punkterna under 25 § måste förtydligas med våra tillägg enligt nedan, d.v.s. de understrukna meningarna.

31 december 2026 får ska Naturvårdsverket meddela föreskrifter om hur en avloppsproducent ansvarsorganisation, när den beräknar producentavgiften enligt 22 §, ska ta hänsyn till ämnens farlighet i avloppsvatten. ~~Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska Naturvårdsverket höra berörda myndigheter.~~

Innan Naturvårdsverket utfärdar sådana föreskrifter ska verket samråda med berörda myndigheter och beakta relevant vägledning utfärdad av EU-kommissionen och dess vetenskapliga organ.

Det är m.a.o. viktigt att tolkning och vägledning är enhetlig i hela EU. Fara, risk och biologisk nedbrytning varierar inte mellan länder.

Information som en avloppsproducentansvarsorganisation ska göra tillgänglig

26 § En avloppsproducentansvarsorganisation tillgängliggöra information om

- 3. producentavgifter som anslutna producenter betalar, angett i kronor per kilogram ämnen,*

KTF menar att detta riskerar att bli en offentlig anklagelse. Det räcker att APRO redovisar de totala producentavgifterna. Det finns inget värde för allmänheten att subjekt diskriminera mellan producenter, särskilt eftersom avgiftsbeloppet inte lätt kan relateras till mer eller mindre föroreningar. De finns en risk att större företag kommer att kritseras utan ytterligare värde.

Säkerhet

34 § En avloppsproducentansvarsorganisation ska inom den tid som anges i 32 § andra stycket 1 ställa en säkerhet som motsvarar

KTF menar att punkterna under 34 § måste förtydligas med våra tillägg enligt nedan, d.v.s. de understrukna meningarna.

- 1. kostnaderna för att etablera och driva den relativa kapaciteten för kvartär rening av de mikroföroreningar som släpps ut av dess producenter i de avloppsreningsverk som omfattas*

av krav på kvartär rening enligt förordningen (2027:000) om avloppsvatten från tätorter, och

KTF menar allmänt att detta behöver jämföras med hur andra PRO- och EPR-modeller löser detta. För oss låter det som att producenterna ska sätta in en klumpsumma på något konto, som kanske eller kanske inte uppfyller avloppsreningsverkets behov under de kommande åren. Det låter för KTF som ren förstörelse av kassaflöde.

36 § Naturvårdsverket får använda säkerheten för att finansiera kostnaderna för avloppsreningsverk för den relativa kapaciteten av kvartär rening av de mikroföroreningar som släpps ut av dess producenter och ~~information till abonnenter om en producentansvarsorganisation för avloppsvatten~~

KTF menar att 36 § måste förtydligas med våra tillägg enligt ovan, d.v.s. de understrukna meningarna samt förslag om borttagen text.

37 § Om säkerheten inte är tillräcklig för att täcka kostnaderna för den ersättning som ska utgå enligt 50 §, ska Naturvårdsverket fördela säkerheten rättvist och proportionerligt mellan avloppsreningsverken så att ersättningen så långt som möjligt motsvarar den ersättning som annars skulle ha utgått enligt 50 §.

KTF menar att detta är en viktig princip att upprätthålla - överblivna kostnader går till reningsverken.

Uppgifter från avloppsreningsverk

44 § Verksamhetsutövare för avloppsreningsverk som genom bilaga 3 till förordningen (2027:000) om avloppsvatten från tätbebyggelse får krav på att inrätta kvartär rening till viss tidpunkt ska senast den 31 december det kalenderår då lån för investering i kvartär rening har betalats ut till verksamhetsutövaren för avloppsreningsverket och därefter årligen senast den 31 december lämna uppgifter till Naturvårdsverket om anläggningens planering och driftsättning. Rapporterade uppgifter ska avse innevarande rapporteringsår och innehålla minst

KTF föreslår att lägga till en femte punkt:

- De relativa kostnaderna för kvartär rening för producenter av humanläkemedel och kosmetiska produkter för de mikroföroreningar de släpper ut.

Beräkning av ersättningen till avloppsreningsverk

47 § Naturvårdsverket fastställer ersättningens storlek till ett avloppsreningsverk som omfattas av krav på kvartär rening enligt förordningen (2027:000) om avloppsvatten från tätbebyggelse.

Ersättningen ska täcka:

1. kostnader för sådan kvartär rening som verksamhetsutövaren är skyldig att bedriva,
2. årlig räntekostnad som avser lån för investering för förstudier, projektering, byggnationer och installationer,
3. årlig kapitalkostnad för förstudier, projektering, byggnationer och installationer, och
4. årlig kostnad för drift, övervakning och administration.

KTF menar att detta avsnitt behöver ses över och korrigeras. Även om det först och främst handlar om ersättning mellan myndigheten och operatörerna, menar det naturligtvis implicit att PRO inrättar fonderna. Operatörerna bör vara skyldiga att rapportera det relativa belopp som kan hänföras till kosmetika och läkemedel.

KTF föreslår att lägga till en femte punkt:

- De relativa kostnaderna för kvartär rening för producenter av humanläkemedel och kosmetiska produkter för de mikroföroreningar de släpper ut.

Kräva tillbaka utbetald ersättning

52 § Naturvårdsverket får besluta att kräva tillbaka utbetald ersättning från verksamhetsutövaren för ett avloppsreningsverk som mottagit ersättningen, om beslutet om ersättning har grundats på oriktiga eller ofullständiga uppgifter.

KTF menar att detta är en viktig del, eftersom den möjliggör en generell öppning för att tydliggöra att operatörer som av olika anledningar försöker erhålla mer pengar från EPR jämfört med vad som behövs, kommer att behöva betala tillbaka.

Beräkning av en avloppsproducentansvarsorganisations marknadsandelar

54 § Ett beslut om marknadsandelar enligt 53 § ska fattas en gång per kalenderår. I beslutet fastställas varje avloppsproducentansvarsorganisationens marknadsandelar på grundval av de årliga mängderna av de ämnen som ingår i produkter som omfattas av 4 § 1–2, angett i kilogram. Beräkningen av marknadsandelar ska baseras på de uppgifter som avloppsproducentansvarsorganisationen har lämnat till Naturvårdsverket enligt 28 § och som avses i 18 § 2. När Naturvårdsverket fastställer varje avloppsproducentansvarsorganisationens marknadsandelar ska Naturvårdsverket undanta mängden ämnen i de produktslag som omfattas av beslut om undantag från betalningsansvar enligt 15 §.

Som KTF kommenterat ovan, är mängd mikroföroreningar det som är relevant.

Om det sista stycket: detta betonar återigen vikten av undantag, särskilt så länge detta är en volymbaserad beräkning.

Årsavgiftens storlek

58 § En avloppsproducentansvarsorganisation ska betala årsavgift för att finansiera Naturvårdsverkets verksamhet enligt denna förordning. Årsavgiften ska tas ut med sammanlagt 4 miljoner kronor per år.

KTF har svårt att relaterad denna siffra och önskar att det redovisas transparent hur den fastställts och därmed vad som den ska finansiera mer i detalj.

Betalning av avgifterna

64 § Naturvårdsverket ska endast använda avgiftsmedlen för att

KTF menar att punkterna under 64 § måste förtydligas med våra tillägg enligt nedan, d.v.s. de understrukna meningarna, och enligt samma formulering som vid ett flertal ställen ovan.

1. betala ut ersättning till en verksamhetsutövare av ett avloppsreningsverk enligt 51 § baserat på den relativa kapaciteten hos kvartär rening för de mikroföroreningar som släpps ut av dess producenter,

65 § Om de avgifter för kvartär rening som en avloppsproducentansvarsorganisation har betalat in till Naturvårdsverket enligt 60 § är högre än den ersättning som betalats ut till verksamhetsutövare av ett avloppsreningsverk enligt 51 § ska Naturvårdsverket nästkommande år sätta ned avloppsproducentansvars organisationens avgift för kvartär rening med motsvarande belopp.

KTF kommentar: detta låser kapital hos Naturvårdsverket under ett år, vilket inte är önskvärt för KTF

Dialog med aktörer 67 § Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att vid behov föra en dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret.

KTF stödjer detta.

Bemyndigande för Läkemedelsverket

68 § Läkemedelsverket får meddela föreskrifter som genomför kommissionens genomförandeakter enligt artikel 9.5 i direktiv (EU) 2024/3019 om detaljerade kriterier för enhetlig tillämpning på särskilda kategorier av de produkter som avses i 4 § 1–2 och deras biologiska nedbrytbarhet eller farlighet.

Som nämnts ovan vore det idealiskt att finna en harmoniserad metod över hela EU som kan kopieras till nationella riktlinjer.

Om Kapitel 7. Förslag på ändringar i miljöbalken om utökat producentansvar

7.1.1 Definition av avloppsproducentansvarsorganisation i 9 kap. 18 § miljöbalken

Naturvårdsverkets förslag: Det införs en definition av en avloppsproducentansvarsorganisation. Bestämmelsen föreslås införas i 9 kap. 18 § miljöbalken.

Naturvårdsverket föreslår att en avloppsproducentansvarsorganisation definieras i 9 kap. miljöbalken enligt följande: I denna balk avses med avloppsproducentansvarsorganisation en juridisk person som finansierar rening av avloppsvatten för att avlägsna mikroföroreningar och farliga ämnen i avloppsvatten som härrör från ämnen i humanläkemedel och kosmetiska produkter och från restprodukter från dessa produkter eller förebyggande av sådana mikroföroreningar.

⇒ **KTF menar att en definitionen bör möjliggöra en sann princip om förorenare betalar:**

En av avloppsproducentansvarsorganisation är en juridisk person som genom producenter finansierar kvartär rening av avloppsvatten.

En producent är den som, oavsett sektor (alla sektorer vars produkter etc innehåller eller ger upphov till mikroföroreningar, ej endast de som nämns i bilaga 3), på den svenska marknaden med avsikt eller inte (t.ex. distanshandel mot svenska konsumenter. Se även nedan) släpper ut, enligt en harmoniserad rättssäker definition av mikroföroreningar (se Specifika kommentarer 1.3), produkter som innehåller, eller ger upphov till sådana mikroföroreningar. Producenten har endast producentansvar för de mikroföroreningar, som härrör från de produkter som de släpper ut på marknaden och från restprodukter från dessa produkter, som kräver kvartär rening för att avlägsnas.

Ämnen som är bionedbrytbara (UWWTD, artikel 9.2.b) eller ämnen som över huvud taget inte når reningsverk via avloppsvattnet exempelvis flyktiga ämnen via t.ex. sprejapplikationer eller sådana som hanteras i slam ska således exkluderas.

Om Kapitel 8. Förslag på bestämmelser om utökat producentansvar i förordning

8.1.1 Naturvårdsverket blir behörig myndighet

Naturvårdsverkets förslag: Naturvårdsverket blir behörig myndighet för producentansvaret för humanläkemedel och kosmetiska produkter.

- ⇒ **KTF:s kommentar och förslag: definitionen bör ändras för att möjliggöra en sann princip om förorenare betalar, och lyda: Naturvårdsverket blir behörig myndighet för producentansvaret om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse**

8.2.2 Endast humanläkemedel och kosmetiska produkter är inkluderade i producentansvaret

Naturvårdsverkets förslag: Endast producenter av humanläkemedel och kosmetiska produkter ska omfattas av producentansvaret även om direktivet inte hindrar att fler sektorer innefattas eftersom det är ett minimidirektiv. Vi bedömer att det saknas tillräcklig kunskap för att inkludera fler sektorer, och att genomförandet inte bör gå utöver direktivet.

- ⇒ **KTF:s förslag: förslaget stryks och ersätts av en definition som inkluderar alla som släpper ut produkter som tillför avloppsvatten från tätbebyggelse mikroföroreningar som kräver kvartär rening.**

En producent är den som, oavsett sektor (alla sektorer vars produkter etc innehåller eller ger upphov till mikroföroreningar, ej endast de som nämns i bilaga 3), på den

svenska marknaden med avsikt eller inte (t.ex. distanshandel mot svenska konsumenter. Se även nedan) släpper ut, enligt en harmoniserad rättssäker definition av mikroföroreningar (se Specifika kommentarer 1.3), produkter som innehåller, eller ger upphov till sådana mikroföroreningar. Producenten har endast producentansvar för de mikroföroreningar, som härrör från de produkter som de släpper ut på marknaden och från restprodukter från dessa produkter, som kräver kvartär rening för att avlägsnas.

KTF kommentar: vi refererar i de sammanfattande kommentarerna till ett flertal oberoende studier om tilldelning av ämnen, eller mikroföroreningar. Vi menar därför med stöd av dessa studier att det är fel att säga att det saknas tillräcklig kunskap för att inkludera fler sektorer

8.2.3 Läkemedelsverket ska informera om vilka produkter som omfattas av producentansvaret

Naturvårdsverkets förslag: Läkemedelsverket ska informera om vilka produkter som omfattas av producentansvaret. Bestämmelsen föreslås att införlivas i 5 § den nya förordningen om producentansvar.

- ⇒ **KTF:s kommentar och förslag: förslaget stryks. Producentansvaret ska istället utgå ifrån behov av kvartär rening av mikroföroreningar, oavsett vilka produkter etc som dessa härrör ifrån**

8.2.4 Beslut om undantag från betalningsansvar

Naturvårdsverkets förslag: Läkemedelsverket får i det enskilda fallet besluta om undantag från betalningsansvaret per produktslag om - en producent släpper ut mindre än 1 ton på den europeiska marknaden, eller - om de ämnen som ingår i de produkter som producenten släpper ut på marknaden är snabbt biologiskt nedbrytbara i avloppsvatten eller inte genererar mikroföroreningar i avloppsvatten vid slutet av sin livscykel. Läkemedelsverket avgör i det individuella beslutet hur undantaget ska tidsbegränsas eller förenas med villkor. Bestämmelser föreslås att införas i 15 § den nya producentansvarsförordningen.

KTF:s kommentar: undantag ska ges per produkt, inte per ämne. De flesta ämnen i kosmetiska produkter kvalificerar inte för att vara mikroföroreningar. KTF menar att ordet produktslag är missvisande då det kan missförstås som vilken produkt som helst inom en kategori, t.ex. ett schampo. I övrigt ska undantag ges i enlighet med EU-direktivet, d.v.s. om:

(a) the quantity of the substances contained in the products they place on the Union market is below 1 tonne per year;

(b) the substances contained in the products they place on the market are rapidly biodegradable in wastewater or do not generate micropollutants in wastewater at the end of their life.

Även i denna aspekt är en harmoniserad rättssäker definition av mikroföroreningar nödvändig. En sådan skulle minska den administrativa bördan för både företag och myndighet.

En ekonomisk aktör ska även undantas administrativt om dennes produkter är undantagna från betalningsansvar inom EPR.

8.3.4 Information till va-abonnenter

Naturvårdsverkets förslag: Avloppsreningsverk som omfattas av krav på kvartär rening av avloppsvatten ska årligen tillhandahålla lättillgänglig information till de va-abonnenter inom verksamhetsområdet som avleder sitt avloppsvatten till avloppsreningsverket. Den lättillgängliga informationen ska omfatta information om hur abonnenterna kan förebygga uppkomsten av farliga ämnen i avloppsvatten som kommer från humanläkemedel och kosmetiska produkter, konsekvenser av olämpliga sätt att bortskaffa humanläkemedel och kosmetiska produkter har för uppsamling, rening och utsläpp av avloppsvatten, hur kosmetiska produkter ska hanteras i kommunernas återtagande- och insamlingsssystem, och de negativa konsekvenser som felaktig eller överdriven användning av humanläkemedel och kosmetiska produkter har för uppsamling, rening och utsläpp i avloppsvatten. Bestämmelsen föreslås att införlivas i 43 § den nya producentansvarsförordningen med stöd av nytt bemyndigande i miljöbalken som Naturvårdsverket föreslår. Avloppsproducentansvarsorganisationer ska ersätta den som ansvarar för kvartär rening för tillhandahållandet av lättillgänglig information. Bestämmelsen föreslås införlivas i 20 och 47 §§ den nya producentansvarsförordningen. [avslutande stycket om läkemedel har exkluderats]

⇒ **KTF:s kommentar: KTF finner inget stöd i UWWTD för detta förslag. KTF menar att en producent endast ska finansiera kostnader som relaterar till kvartär rening och som relaterar till just den producenten.**

En producent är den som, oavsett sektor (alla sektorer vars produkter etc innehåller eller ger upphov till mikroföroreningar, ej endast de som nämns i bilaga 3), på den svenska marknaden med avsikt eller inte (t.ex. distanshandel mot svenska konsumenter. Se även nedan) släpper ut, enligt en harmoniserad rättssäker definition av mikroföroreningar (se Specifika kommentarer 1.3), produkter som innehåller, eller ger upphov till sådana mikroföroreningar. Producenten har endast producentansvar

för de mikroföroreningar, som härrör från de produkter som de släpper ut på marknaden och från restprodukter från dessa produkter, som kräver kvartär rening för att avlägsnas.

Producenterna ska således inte ersätta informationskampanjer etc (enligt 47 §).

8.4.7 Fastställa producentavgiften

Naturvårdsverkets förslag: När en avloppsproducentansvarsorganisation bestämmer den producentavgift som en producent ska betala ska avloppsproducentansvarsorganisationen ta hänsyn till mängden ämnen som ingår i humanläkemedel och kosmetiska produkter som producenten släppts ut på marknaden och dessa ämnens farlighet i avloppsvatten.

Naturvårdsverket får, efter att ha hört berörda myndigheter, meddela föreskrifter om hur en avloppsproducentansvarsorganisation, när den beräknar producentavgiften ska ta hänsyn till ämnens farlighet i avloppsvatten. Bestämmelserna föreslås att införas i 23–25 §§ den nya producentansvarsförordningen.

- ⇒ **KTF:s kommentar och förslag: definitionen bör för att möjliggöra en sann princip om förorenaren betalar innebära att en producenten endast har producentansvar för de mikroföroreningar, som härrör från de produkter som de släpper ut på marknaden och från restprodukter från dessa produkter, som kräver kvartär rening för att avlägsnas.**

En mikroförorening ska definieras enligt samtliga följande punkter

- Den aktuella produkten (innehållande eventuella mikroföroreningar) måste vid normal användning hamna i avloppsvattnet
- Vetenskaplig litteratur erkänner det aktuella ämnet som en mikroförorening. En logisk startpunkt för en sådan förteckning av ämnen är den som EU-kommissionen själva använt, d.v.s. JRC:s förteckning (en sådan förteckning kan förstås komma att ändras med anledning av nya rön)
- Ämnet är ett organiskt ämne (reningssteg 4 kan inte hantera oorganiska ämnen)
- Ämnet är faroklassificerat enligt definition i UWWTD
- Ämnet är inte flyktigt

- Ämnet är inte lösligt
- Ämnet tillhör en ämnesklass med ämnen som troligen inte är bionedbrytbara
- Ämnet är inte snabbt bionedbrytbart

Naturvårdsverket får, efter att ha hört berörda myndigheter och industrin, meddela föreskrifter om hur en avloppsproducentansvarsorganisation, när den beräknar producentavgiften ska ta hänsyn till ämnens farlighet i avloppsvatten. Bestämmelserna föreslås att införas i 23–25 §§ den nya producentansvarsförordningen.

Stockholm, 2026-06-10

Peter Jansson

Kemisk Tekniska Företagen, KTF

epost: peter.jansson@ktf.se

KTF är paraplyorganisation för flera branschorganisationer, bland annat Kosmetik- och hygienföretagen (KoHF). KoHF har bland andra medlemmar som tillverkar, distribuerar eller återförsäljer kosmetiska produkter. Antalet medlemmar i KoHF är drygt 150 stycken.